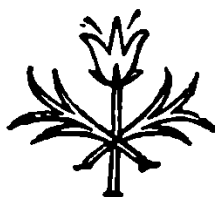

P. REG. M. DACÍK O. P.:

SVATÍ VŠEDNÍHO DNE

1 9 4 0

EDICE JITRO PRAHA

Tiskem Českomoravské akc. podniky tiskařské a vydavatelské,
filiálka v Budějovicích.

NIHIL OBSTAT

Dr. Paulus Škrabal O. P.,
censor Ord.

IMPRIMATUR

P. Mag. M. Habáň O. P.,
provincialis.

Olomucii, die 27. II. 1940.
Reg. 38.

NIHIL OBSTAT

P. Em. Soukup O. P.,
censor ex offio.

IMPRIMATUR

Dr. Uld. Karlík,
vic. gen.

Olomucii, die 29. II. 1940.
Nr. 3080.

Mnozí křesťané — o jiných ani nemluví — se domnívají, že svatost, duchovní život je jakýsi luxus, kterého si nemůže dopřát každý. Duchovní život je cosi, co je jen pro vyvolené, pro zvláštní třídu křesťanského lidu.

Tento názor je velmi rozšířený následkem neznalosti duchovního života, ano, následkem neznalosti samého křesťanského života i u samých křesťanů. Nesprávně psané životopisy svatých k tomu pak vedou nejvíce. Co vědí obyčejně lidé o svatých? Že to byli lidé zcela mimořádní, jakési exotické postavy lidstva, k nimž se můžeme blížiti jen s posvátnou úctou a bází. Autoři životopisů svatých, kteří sami nevědí mnohdy, co to je svatost, nenechali na nich naprosto nic přirozeného, nic, co by nám je jaksi přibližovalo a výsledek je pak ten, že křesťané pohlížejí na svatost jako na nějaký luxus. V čem vidí tuto svatost? Ve zjeveních, viděních, vytrženích, zázracích a jiných mimořádných zjevech. A poněvadž takové skutky jsou obyčejnému smrtelníku nedostupné, jeví se jim svatost jako luxus, jehož si nemohou dovolit.

A přece víme dobře, co nám řekl Božský Spasitel, známe jeho příkaz, který zavazuje: **Bud'te svatí, jako Otec váš v nebesích je svatý!** Cítíte posvátnou tíhu těchto slov?! Nebyla řečena jen duším vyvoleným, jen snad řeholníkům nebo kněží, lidem od Boha zvlášť vybraným. Ne. Ta slova byla řečena všem, kteří jsou Kristovi. Platí všem

duším všech věků, nikdo není vyňat ze závaznosti těchto slov. Až jednou předstoupíme před přísný soud Boží, nebude se nás ptát věčný Soudce na to, jaké slávy jsme nabyli během svého pozemského života, jaké bohatství jsme zanechali svým dědicům, kteří se o ně znesvářili. Ne. Jeho otázka se bude týkat tohoto základního příkazu, jak daleko jsme došli na cestě svatosti.

Málo na tom záleží, zda jsme byli schováni před zlobou světa, či jsme se pohybovali v jejím středu, zda jsme měli mnoho času na to, abychom se věnovali skutkům křesťanské zbožnosti, či jsme našli sotva malou chvíli, abychom se pozvedli v modlitbě ke svému dobrému Bohu — to je všechno celkem vedlejší. V každých okolnostech možno plniti tento základní příkaz Páně, i když jej plníme různě v různých okolnostech a za různých životních podmínek. Záleží jen na tom, jak dovedeme užít svého času, svých sil, všedních skutků denního života ke cti a slávě Boží, jak dovedeme posvětití svůj všední den.

Nejsou největšími světci ti, kteří konali divy a zázraky a k nimž se můžeme utíkat v nejrůznějších potřebách životních — největšími jsou ti, kteří velkou láskou posvětili svůj všední den. Slyšeli jste kdy, že by Panna Maria učinila nějaký zázrak, že by se proslavila něčím, co by ji činilo velkou v očích jejích spoluobčanů? Byla matkou Boží a to je její největší slávou. Ale kdo z těch, kteří ji

znali, věděli o této její slávě? A přece svatost Mariina byla větší než svatost všech svatých dohromady, protože velká byla její láska, která posvěcovala každý nepatrný skutek jejího všedního života. A takovou svatost měl na mysli Božský Spasitel, když chtěl, abychom byli svatí. Chtěl, abychom byli svatými všedního dne. Mysleli jste již někdy na tuto svatost všedního dne? Je to něco úžasně krásného, něco tak prostého, něco tak snadno dosažitelného, neboť by nás Bůh nevolal k této svatosti, kdyby nám byla nedosažitelná. Prohlédněme si tedy zblízka svaté všedního dne.

I. — Svatí všedního dne jsou si především vědomi velikosti a krásy křesťanského života.

Křesťanský život, jehož se nám dostalo na křtu svatém, je účast v samém životě Božím. Je to něco tak velkého, že nic většího nám nemohl dát ani sám Bůh ve své všemohoucnosti. Křesťanský život je život milosti posvěcující a takový život je začátek nebe na zemi. Naše věčná blaženost bude spočívat v tom, že budeme pohlížet na Boha a radovat se z něho v nezměrné lásce, která nikdy nebude končit. Křesťan, který věří a miluje svého Boha, má s posvěcující milostí v duši jakousi předehru tohoto blaženého života, neboť vírou zasahuje téhož Boha, na něhož bude jednou patřit a láskou objímá zde na zemi toho, z něhož se bude

jednou věčně radovat. Zcela právem proto řekl svatý Tomáš, že milost jest sémě věčné slávy v duši.

Jestliže jsme milostí účastni samé přirozenosti Boží, pak jsme dětmi Božími. Jako pro člověka je přirozené, aby žil, tak pro dítě Boží, pro křesťanskou duši je něco zcela přirozeného, něco zcela samozřejmého, že žije milostí z Boha.

A tak jako fysická smrt je něco nepřirozeného, netouženého, tak také smrt duše, smrt nadpřirozeného života, která vzniká smrtelným hříchem, je něco, co by vlastně nemělo být. Tedy každý křesťan, žijící v milosti, je dítě Boží, které Otec miluje nesmírnou láskou. Vědomí tohoto dětství Božího, o němž tak často přemýšlel sv. Pavel a o němž tak často psal svým drahým křesťanům, jej vedlo právě k tomu, že nazýval všechny křesťany svatými. Co můžeme míti něco většího než milost posvěcující? Což mohou býti divy a zázraky, vidění a zjevení více, než účast na samé Boží přirozenosti, které se nám dostává milostí? Všechny tyto mimořádné skutky a nadpřirozené jevy, které vidíme u některých svatých a které jim popřál Bůh k prospěchu jiných — to je jejich vlastní smysl — jsou mnohem nižší než posvěcující milost. Bůh je může dáti i hříšníkům, může dovolit, aby podobné skutky konali třeba i d'ábli, ale nemůže způsobit, aby hříšník zůstal hříšníkem a byl oděn svatebním rouchem posvěcující milosti.

Nuže, to je život křesťanský: život posvěcující milosti, která má růsti v duši každým dobrým skutkem, zvláště pak skutky lásky k Pánu Bohu. A kde je cíl tohoto křesťanského života? Je velký a je daleký: je jím věčná sláva, která bude odpovídat velikosti zásluh a dobrých skutků křesťana.

Toho je si vědom svatý všedního dne a proto usiluje o to, aby svůj všední život uvedl v soulad s vědomím své velikosti, jaké se mu dostává v posvěcující milosti. Jsme děti Boží a velký je náš cíl — smyslem našeho života je pak růsti stále výše, dorůstat, jak řekl sv. Pavel, k podobnosti se samým Ježíšem Kristem, jenž je vzorem křesťana. Může být něco krásnějšího a může být něco vyššího?

II. — Svatý všedního dne, který bere život z rukou Božích tak, jak je mu podáván, je si proto dobře vědom, že duchovní život není nic jiného, než dokonale uskutečňovaný život křesťanský.

Život křesťanský sám v sobě je už něco velkého, že k němu nelze přidati nic, nelze jej zvětšiti ničím: lze jej pouze dokonale prožívat, je možno jej uskutečňovati s celou opravdovostí a velkodušností. Snaží-li se tedy křesťan žíti dokonale svůj křesťanský život, pravíme o něm, že žije duchovně a tato snaha se nazývá duchovním životem.

Duchovní život je tedy život dokonalosti a svatosti, je to slavný boj, jehož vítězství je úzké spojení duše s Bohem. Milostí posvěcující žije duše ve spojení s Bohem od chvíle sv. křtu, ale toto spojení může býti prohlubováno a může býti stále víc a více prožíváno. A to je vlastní úkol duchovního života: vésti ke stále uvědomělejšímu a procítěnějšímu prožívání Boha v duši. K tomu je ovšem třeba jíti cestou, kterou nám naznačil Kristus, tedy cestou křesťanských ctností a naprosté poslušnosti k hlasu Božímu, ať se ten hlas projevuje vůli představených, Církve, zpovědníka, atd. nebo vnitřním mluvením Boha v duši.

Tento duchovní život pak má své stupně. Nejdříve se musí odpoutat duchovní člověk od této země, aby mohl vzlétnouti ke svému Bohu. To je **cesta očistná**, na níž se má duše zbaviti především těžkého hříchu a přilnutí k tomuto světu, musí se naučit dávat přednost Bohu před věcmi tohoto světa. Dokud se neosvobodí od těchto chyb, dokud nemá tolik horlivosti, aby se dovedla odpoutat od smrtelného hříchu, nesmí toužiti po stupních vyšších. Jestliže duše pochopila, že její jedinou radostí může býti jen starost o Boha a odpoutat se od hříchu, pak vystupuje výše za pomoci milosti a darů Ducha svatého. Její ctnosti se stávají snadnějšími, lehčeji přemáhá pokušení, modlitba je jí stále příjemnějším zaměstnáním a Bůh mluví stále víc a více a ona je stále ochotnější naslouchat

jeho hlasu. To je cesta osvětná, jakýsi střed na dlouhé cestě k Bohu.

A pak má přijíti cesta sjednocení, cesta jednotící, o které bychom mohli užít slova sv. Pavla: Jestliže žiji, nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus. Duch svatý ovládl duši tak dokonale, že duše je více vedena, než aby se vedla, jedná více pod vlivem Ducha svatého, než pod vedením svého rozumu. Duše je dokonale odevzdána do vůle Boží a její snášení všeho, co na ni Boží Prozřetelnost dopustí, je opravdu hrdinné.

Ať je však duše na kterémkoliv stupni, nesmí nikdy zapomenout, že není osvobozena od základních úkonů všedního křesťanského života. Domnívat se, že to neb ono je pouze pro méně dokonalé, byl by naprostý omyl a byla by to pýcha, která by neukazovala na svatost, nýbrž na naprostý nedostatek základní křesťanské ctnosti — pokory. Musíme si býti vědomi, že duchovní život spočívá podstatně především v lásce k Bohu a bližnímu; to je středisko, k němuž se musí vše obracet. A ten, kdo by zapomněl na tyto základy, nemohl by očekávat nic, než, že zabloudí na cestě k Bohu.

Tedy láska k Bohu a láska bliženská jsou předpoklady jakéhokoliv duchovního života. A nejen tyto ctnosti, ale i všechny ostatní, neboť není opravdové lásky k Bohu, kde není všech ostatních ctností. Či chce snad někdo tvrdit, že miluje Boha

a nemá trpělivosti se svým bližním, není dosti pokorný, pilný, odevzdaný do vůle Boží, atd.? Mnozí křesťané, kteří se vrhli na četbu jistých životů svatých z řad mystiků, kterým nemohou rozumět, usilují o vrcholy svatosti, aniž položili náležité základy. A v tom je strašný omyl, který je může státí velmi mnoho zklamání. Co se stane s budovou, velkým domem, který je postaven bez pevných základů, na písku? Jistě, že se zhroutí. A tyto duše nemůže čekat nic jiného.

III. — Život svatosti není život svátku; život svatosti naopak předpokládá šest dní všedních, to je šest dní tuhé práce a pak teprve přijde neděle, den sváteční...

Po mnohé práci, po usilovné snaze, po tuhém boji o ctnost, pevnou křesťanskou ctnost, můžeme očekávat duchovní radost z Boha o jaké mnohdy mluví svatí. Jednati naopak, to by znamenalo chtít plody bez květů a bez pomalého růstu a bez veškeré práce, jaká je s tím spojena. —

Proto světec všedního dne, to je ten, jenž posvětil svůj všední den a pomocí své práce a soužení usiluje o to, aby se přiblížil k Bohu, vystříhá se celé řady nesprávných kroků na cestě svatosti, které nemohou vésti než k záhubě.

1. Především se vyvaruje toho, aby v duchovním životě nepředbíhal. Svatý Tomáš to vyjádřil

v listě kterémusi bratrovi, který jej prosil o radu: Snaž se dospěti k moři vědění — my můžeme říci k moři duchovního života — malými potůčky nikoliv naráz, neboť je třeba dospěti k těžšímu pomocí snadnějších. A proto nehledej to, co je nad tebe, nad tvé síly, schopnosti, stav, věk atd. — Věřte mně, zde je jedno z největších nebezpečí duchovního života. Líčí-li se nám svatí, jako by byli svatými od narození, je to naprosté nepochopení zákona duchovního vývoje, který je obdobný jako vývoj přirozený. Tak jako v přirozeném vývoji každý skok je nebezpečný, tak je tomu i v duchovním životě. Touží-li začátečník po tom, co náleží dokonalým, je jeho touha nanejvýš nebezpečná. Oddá-li se začátečník četbě mystických spisů, které předpokládají určitou zběhlost v duchovním životě, může býti přesvědčen, že daleko nedospěje. Poněvadž ještě není schopen chápat to, co předpokládá člověka duchovnějšiho, pevnějšiho ve ctnostech a oddanějšiho Bohu, odloží četbu, aniž jí porozumí, a až se přiblíží doba, kdy měl být pro ni schopen, pak se k ní již nevrátí. — Je to škoda, je to mnohdy přímo tragické, pozorovat takové duše, které už všechno vychutnaly, ale protože chutnaly vše dříve, než byly k tomu připraveny, znudilo je pozvolna všechno. Proto je nesmírně důležité, aby duše nepředbíhala v duchovním životě, nýbrž věnovala se tomu, co odpovídá jejímu stavu, jejímu stupni, její velikosti lásky k Pánu

Bohu. Nedáte jistě dítěti do rukou nějakou odbornou knihu, nýbrž čítanku a jiné knihy odpovídající jejich věku. Nemáme jednat podobně v duchovním životě? Jak může skončit duchovní život toho, kdo začíná tím, co mělo přijít teprve po dlouhé době tuhé zkoušky ve ctnostech?

2. Svatý všedního dne, který je prostý v celém svém životě, vyvaruje se dále mluvení o svém duchovním životě, o svých duchovních stavech a zážitcích, protože si je vědom hesla: *Secretum meum mihi* — tajemství mého duchovního života náleží jen mně a Pánu Bohu. Mluví-li o tomto tajemství svého duchovního života, pak jen tehdy, když potřebuje radu, když má pochybnosti, zda jeho duchovní život je na správné cestě, a to s knězem, který jediný je oprávněný rozhodovat o záležitostech duše. Svatý všedního dne je si vědom, že o duchovním životě se mnoho nemluví, duchovní život se žije. Už Bossuet si stěžoval na to, že za dnešních dnů se mnoho mluví o rozjímavé modlitbě místo aby se rozjímal, a o duchovních stavech, místo aby se pěstoval duchovní život. Protože svatý všedního dne je tak podivuhodně prostý v celém svém zevnějšku i ve svém životě vnitřním — je to prostý poměr dítky k nebeskému Otci — a poněvadž právě proto nepředbíhá v duchovním životě, nýbrž jde tak rychle, jak rychle jej vede sám Bůh, nepotřebuje mnoho mluvit o svých vnitřních stavech a duchovních zážitcích. Ví dobře, že pýcha

a ješitnost dovedou velmi snadno přemluvit člověka, že je užitečné mluvit o těchto věcech s druhými a pak se stává, že takové řeči nejsou nic jiného než docela obyčejné stavění na odiv domnělé svatosti. A je tu ještě jedno nebezpečí, že totiž se dává takový člověk vésti v duchovním životě buď osobami neodbornými nebo celou řadou osob a výsledek je ten, jako když se nemocný člověk dává léčit celou řadou lékařů. Jak to obyčejně dopadne? Že se stane z tohoto člověka hypochondr. A myslíte, že v duchovním životě hypochondři nejsou? — Tedy *secretum meum mihi* — bez vážné příčiny nevynášet taje svého nitra osobám, nezávláště kompetentním. To musí býti naše heslo.

3. Svatý všedního dne vychází z vědomí svého dětství Božího a to mu mluví o nesmírné lásce Boží k nám. Proto nepočítá, co dává Pánu Bohu, ba dokonce zapomíná rád na to, co už mu dal, neboť ví, že Pán Bůh na to nikdy nezapomene a to mu stačí. Copak dítě počítá, co dalo Otci? Jestliže je hodné, pak počítá, co dostalo od otce. Nuže následujme je i v životě duchovním: počítejme to, co jsme dostali od Pána Boha, ale nepočítejme, co jsme dali jemu. Ztratí se snad něco z našich zásluh, bude tím snad naše láska menší? Nikoliv. Naopak, čím bude nezištnější ve svých vztazích k Pánu Bohu, čím méně budeme myslet na sebe, tím více bude myslet on na nás. Jestliže ani sklenici vody nenechá bez odměny, jak pro-

hlásil Božský Spasitel, nezapomene na naše dobré skutky. Proč bychom je tedy počítali a proč bychom jimi chtěli stále ukazovati Pánu Bohu, co všechno jsme mu už dali — když ve skutečnosti jsou naše skutky tak ubohé, že nestojí za řeč! Čím více budeme myslet na něho a jeho dobrotu k nám, tím méně budeme myslet na sebe. A není to pro nás zisk, zapomeneme-li na sebe?

Svatý všedního dne proto nepočítá, co již dal Pánu Bohu. Jeho jediná snaha je dávat, ale tak, aby nebylo takřka vidět, že dává, alespoň sám o tom nechce vědět. Dal se vlastně už sám cele svému Bohu, náleží jemu, protože ví, že vše, co má, má od něho a vše, co může dobrého, může jen za jeho pomoci a proto je si vědom toho, že je Boží. Jak by mohl tedy počítat, co učinil pro Boha?

4. Konečně svatý všedního dne je tak prostý, že se nikdy nesnaží o to, aby byl něco zvláštního, lepšího, snaží se zapadnouti do celku, v němž je, v němž pracuje, aby byl nejlepším přítelem všech přátel. Raduje se s radujícími a pláče s plačícími. Tím se zřejmě odlišuje od oněch tak zvaných duchovních lidí, kteří se domnívají, že duchovní život je povyšuje nad ostatní. Divně vypadají tyto duchovní osoby. Jestliže druzí jsou veselí, vidíte, že se mračí; zvláštnosti jsou jejich oblibou. Rádi se jinak šatí než jiní, jen aby se od jiných odlišovali, straní se společnosti druhých, protože nikdo jim není dosti svatý. To, co dělají druzí, není nikdy

dosti svaté. Že však sami porušují nepřetržitě vzájemnou lásku svými zvláštnostmi, nespravedlivými, pomlouváčnými řečmi, to vůbec nevidí. Ne, v tom není svatost, neboť tam, kde není opravdové hluboké lásky, tam není ani svatosti. A láska je dobrotivá, trpělivá, nikoho se nestraní, nezná přijímání osob, miluje všechny bez rozdílu, vyhýbá se všemu, čím by mohla urazit, zarmoutit, její snahou je šířit kolem sebe jen dobro, radost a mír. Proto poznamenává sv. Tomáš ve zmíněném listě: Ke všem buď, nebo alespoň se vynasraž býti milým, ale k nikomu příliš důvěrným, neboť přílišná důvěrnost plodí pohrdání... To je stará zkušenost. Tam, kde není opravdové lásky, rozlévající se na všechny, tam je nejlepší půda pro přílišné důvěrnosti, pro přátelství falešná, kterým omezuje člověk svou lásku jen na jednoho člověka, zatím co jeho láska má náležet všem, i když snad ne všem stejně, přece jen všem. A touto cestou nelze očekávat nějakých pokroků na cestě svatosti všedního života.

IV. — Tak jako se vyhýbá svatý všedního dne všem těmto nebezpečím duchovního života, tak usiluje o to, aby opravdu pokračoval na své cestě.

A tu se řídí následujícími zásadami:

1. Především se snaží o to, aby byl v celém svém

duchovním životě uspořádaný, to jest, pečuje o to, aby v jeho duši zapustily nejdříve hluboké kořeny základní křesťanské ctnosti, bez nichž nelze stavět budovu duchovního života. Tedy zkrátka: nepředbíhá. Tam, kde není hluboké pokory, čisté lásky, která se podrobuje z lásky k Bohu, pracovitosti, která všechno pořádá k Pánu Bohu jako posledního cíli, obětavosti, která zapomíná na sebe a myslí na druhého, jemuž by prospěla, upřímnosti, která se nepřetvařuje, tam, pravím, nelze očekávat hlubokého spojení s Bohem. Bůh miluje jen duše čisté, jasné jako křišťál a spojuje se jen s těmi, kdo se jemu podobají svou čistotou. Jestliže je však duše plná pýchy, ješitnosti, své vlastní vůle, příchylnosti k věcem tohoto světa, jestliže lne neuspořádanou láskou k lidem více nežli k Bohu, jestliže se nedovede zapřít, obětovat pro druhé, jestliže svou neupřímností obelhává sama sebe a svou předstíranou zbožností budí dojem čehosi, co ve skutečnosti není, myslíte, že v této duši bude s láskou přebývat Bůh, že tuto duši bude pozvedat k sobě, aby jí dával okoušeti slastí svého vlastního života?

To ví dobře svatý všedního dne a proto pracuje den ze dne svým všedním životem o zdokonalení své duše. Pracuje neúnavně a vytrvale, neboť ví, že krása duchovního života je krása mozaikového obrazu, jenž se skládá z mnoha a mnoha kaménků, které skládal umělec dlouho a s velkou

trpělivostí. Tak i v duchovním životě je třeba klásti jeden dobrý skutek vedle druhého a to neúnavně, bez přestání, bez omrzení, klidně a tiše, aby se zbytečnými a nebezpečnými nárazy nepoškodilo celé dílo.

2. Hlavní myšlenka, kterou je ovládán svatý všedního dne v tomto svém díle, je odevzdanost do vůle Boží. Tou začíná a tou končí jeho duchovní život. Jestliže na počátku má jisté obtíže, chce-li se podrobiti vždy a ve všem vůli Boží, naučí se pozvolna říci své Chci, Hospodine, to jen, co Ty chceš, a cítí největší radost, když může pronést tato slova. To neznamena ovšem, že když postoupí ve své odevzdanosti do vůle Boží, že už necítí tíhu bolesti, jak na něj doléhají, nikoliv. Zůstává vždy člověkem a čím je výše ve svém duchovním životě, tím těžší kříže na něj doléhají, protože Bůh své milé navštěvuje rád a jeho návštěva přináší nejvzácnější dar, jakého se může dostat od Boha člověku: kříž. A člověk odevzdaný je ochoten nésti kříž Páně, ať je sebe těžší, neboť ví, že jej nese sám, že jej nese s ním jeho Spasitel. Nuže, v této odevzdanosti, k níž má příležitost každého dne, se cvičí svatý všedního dne nejvíce, neboť právě k ní mu všední den dává nejvíce látky. Tím se stává jeho život klidný, vyrovnaný a dospívá pozvolna tam, kam má dospět každý křesťan, že se dovede usmívat i v bolesti, že dovede utlumit své srdce, které se bouří pro nával soužení a pozvednout je

k Bohu se slovy: Ano, staň se, chci, můj Bože, jestliže chceš Ty . . . A v tom je právě taková prostota a neokázalost, jakou vidíte na dítěti, které řekne na přání svých rodičů ano.

3. Tato myšlenka odevzdanosti do svaté vůle Boží dá vykvést v duši svaté prostotě jistému duchovnímu dětství, jakési svaté bezstarosti a upřímné radosti ze života. Mnozí křesťané se domnívají, že být dokonalým, znamená utíkat od každé radosti, chodit a mluvit a jednat jako nějaká mumie, která utekla z egyptské pyramidy, nade vším se pohoršovat, chodit stále se sklopenou hlavou a dívat se na celý svět s jakýmsi bolestínem. Ne, to není duchovní život, to je nejhorší karikatura duchovního života, jakou může vymyslet jen satan, otec lži. Zamračenost je maska ďáblova.

Ten, kdo je odevzdán do vůle Boží, jde tímto životem s naprostým klidem a úsměvem na tváři, třebaš i uprostřed bolesti a soužení. Svatý, skutečný, tedy náš svatý všedního dne jde tímto životem s čistým pohledem na vše, co je kolem něho, ničím se nepohoršuje, protože je nade všechno povznesený, nepohrdá dovolenými radostmi, které mu přináší život, nikomu nezkazí radost, neopak ví, že je to příkaz bliženské lásky působit radost druhým a přispívat k tomu, aby se celý svět radoval čistou radostí. Bere svůj den, tak jak je. Protože jeho život je uspořádaný, pracuje pilně, když je

doba k práci, a odpočívá, když je doba odpočinku. Raduje se, když se radují druzí, přispívá k jejich radosti, aby i tím sloužil svým bližním a je vážný, když jsou vážní druzí a když je třeba býti vážným. Modlí se, věnuje se službě Boží, když je k tomu určen čas, nezanedbává tím však své stavovské povinnosti, neboť ví, že se Bohu líbí více poslušnost, než oběti bez ní.

Není to život krásný, který přímo láká? Znamená to však mnoho, mnoho obětí jíti touto cestou svatosti všedního dne, protože naše dni jsou šedé, jeden je podobný druhému, lidská přirozenost se tak často brání strmé cestě svatosti. Proto hledá svatý všedního dne pomoc, hledá ji stále a hledá ji tam, kde ji nalézá s naprostou jistotou: hledá ji v modlitbě a v časém přijímání svatých svátostí. Eucharistický Kristus je mu chlebem, v jehož síle je schopen kráčet až na horu Boží Horeb jako prorok Ezechiel, až na horu svatosti.

4. Na této cestě má svatý všedního dne průvodce, má překrásné vzory, za nimiž se jde snadno, protože mu vyšlapali cestu. Jsou to svatí všedního dne, kteří šli před ním a došli přes všechny překážky až k cíli cesty. Mám jmenovat alespoň některé?

Nuže, je to svatá Terezie Ježíškova, ale skutečná Terezie, velká světice z Lisieux, nikoliv ta padělaná, nikoliv ona Terezička rozmělněné svatosti, jak ji pokazil nevkus a falešná zbožnost ně-

kterých křesťanů. Pravím, skutečná Terezie, neboť Terezie byla takovou sveticí všedního dne, jak jsme si ji právě vykreslili. Byla sveticí hrdinnou, sveticí nesmírně trpící, sveticí, která šla tímto životem s úsměvem na rtech uprostřed velkých soužení, o jakých nemá obyčejný křesťan ani tušení. A šla odhodlaně vpřed za svým cílem, protože věděla o svém dětství Božím, věděla, že Bůh je její Otec a že má právo jít k němu vždy a ve všech souženích. Nic mimořádného nevidíte v jejím životě tak prostém, zcela odevzdaném do vůle Boží, není tu zázraků, není tu podivuhodných extasí, ale je tu nesmírná láska k Bohu a bližnímu a naprostá odhodlanost říci ano na každý projev vůle Boží, ať to stojí cokoliv. Terezie není nějakou sentimentální dívenkou, jak by si ji ráda představovala falešná přecitovělá zbožnost křesťanů, kteří se bojí nejmenšího utrpení. Terezie byla sveticí heroických ctností, kterou sotva kdo dožene na její cestě svatosti. Byla to pravá sveticí všedního dne, která dovedla onu všednost proměnit ve zlato svou velkou láskou.

Je to dále Petr Jiří Frassati, jenž se nebál ničeho v životě kromě hříchu. Na něm vidíme zcela jasně, že svatost a smutek jsou dva pojmy naprosto neslučitelné, protože svatost je radost, smutek je však stínem hříchu, neboť po prvé se objevil smutek na tváři člověka, když byl spáchán první hřích. Radost je dcera svatosti, je odlesk čistého srdce,

smutek je synem satanovým, je to výraz duše, ve které není vše v nejlepším pořádku. Copak může býti smutné dítě, které je u svého Otce a které ví, že ho Otec miluje?

Takovým dítětem je P. J. Frassati. Jde tímto životem, bere na sebe šedé dny všedního života, ale bere je radostně a odhodlaně na sebe. Jeho duše je čistá svým spojením s Bohem a proto šíří kolem sebe jen čistou radost neustálého mládí, které je odleskem věčného mládí samého Boha.

Chcete jiné světce všedního dne? Je jich tolik, byli tu vždy a budou vždy. Na mnohé svaté dřívějších dob nanasla doba tolik fantastického, že už nevidíme v nich onu svěžest svatosti všedního dne, nesprávná hagiografie nám je mnohdy zkreslila, že se nám jeví jako nějaké cizokrajné květiny exotických zahrad.

Nedovede-li pak odlišovat na nich podstatné od toho, co přidala fantasie jejich ctitelů, nechť pohlédne na světce posledních dob, jejichž příklad svatosti všedního dne je tak lákavý, ať se zamyslí nad vědcem Contardo Ferinim, nad hrdinnou dívkou, plnou apoštolské lásky Marií Camachovou, nad prostým svatým dělníkem Matoušem Talbotem a nad tolika a tolika jinými, kteří jsou nám blízko časově i způsobem svého života.

Pak pochopím, že svatost všedního dne je něco úžasně velkého, že je to křesťanský život uskutečňovaný do všech svých důsledků, přivedený až

tam, kde chtěl Bůh mít toho, neb onoho ze svých vyvolených.

Jsme dětmi Božími a proto velký je náš cíl. Známe jej. Bůh nás k němu volá a dává nám sílu, abychom k němu kráčeli přes všechny obtíže. Nuže, pojd'me za těmi, kteří nás předešli a ukázali nám cestu. Můžeme býti jisti, že nebudeme litovati.
